

Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2014

L. Janzen MSc
prof.dr. M.A. Allers
dr. C. Hoeben

**rijksuniversiteit
groningen**

COELO

Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden

Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2014

L. Janzen MSc
prof.dr. M.A. Allers
dr. C. Hoeben

COELO
Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
Faculteit Economie en Bedrijfskunde
Rijksuniversiteit Groningen
www.coelo.nl

COELO-rapport 14-1

ISBN 978 90 76276 87 8

© COELO, Groningen, 2014

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.
Aan het verzamelen en het verwerken van de gegevens voor deze uitgave is de grootst mogelijke zorg besteed. Iedere aansprakelijkheid voor de gevolgen van activiteiten die op basis van deze gegevens worden ondernomen wordt echter afgewezen.

Inhoud

0.	Voorwoord	6
1.	Inleiding	7
1.1.	Inhoud	7
1.2.	Gegevens	7
1.3.	Opzet	7
2.	Samenvatting van de belangrijkste ontwikkelingen in 2014	8
2.1.	Tarieven	8
2.2.	Woonlasten	8
3.	Tarieven	10
3.1.	Onroerendezaakbelastingen	10
3.2.	Reinigingsheffingen	12
3.3.	Rioolheffing	14
4.	Woonlasten	16
4.1.	Definitie	16
4.2.	Omvang en ontwikkeling	16
	Verantwoording	20

O. Voorwoord

In de jaren 2002 tot en met 2010 stelde COELO jaarlijks een *Belastingoverzicht grote gemeenten* samen in opdracht van het Belastingoverleg Grote Gemeenten (BOGG). Het BOGG - dat op 1 januari 2012 is opgegaan in de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen - heeft toen besloten hier niet mee door te gaan.

Om tegemoet te komen aan de maatschappelijke behoefte aan informatie over de lokale belastingen heeft COELO daarop besloten jaarlijks een overzicht van de kerngegevens voor de grote gemeenten uit te brengen. Onder grote gemeenten worden provinciehoofdsteden gerekend, en gemeenten met ten minste 90.000 inwoners. In deze 35 gemeenten woont 37 procent van de Nederlandse bevolking.

Later dit jaar publiceert COELO gegevens over gemeentelijke belastingen die hier nog buiten beschouwing blijven, en daarnaast ook gegevens over de belastingen van provincies en waterschappen. Bovendien worden dan alle gemeenten meegenomen, niet alleen de grote. Dat kan nu nog niet omdat niet alle gemeenten hun tarieven al hebben vastgesteld.

De onderzoekers danken de medewerkers van de deelnemende gemeenten voor hun bereidwilligheid bij het invullen van het elektronisch vragenformulier en het aanleveren van aanvullende informatie.

Wij zijn de Waarderingskamer erkentelijk voor het beschikbaar stellen van gegevens met betrekking tot de woz-waardeontwikkeling. Verder is dank verschuldigd aan Mark Jonker, Annemijn Leen, Frank Mol, Christian Martin en Irene Stoel voor hun hulp bij de dataverzameling en controle. Vanzelfsprekend berust de verantwoordelijkheid voor eventueel resterende onvolkomenheden bij de auteurs.

1. Inleiding

1.1. Inhoud

Deze rapportage bevat een overzicht van de tarieven van de onroerendezaakbelastingen (ozb), de reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht) en de rioolheffing in de grote gemeenten. De nadruk ligt op de lasten voor huishoudens.

1.2. Gegevens

De in dit rapport opgenomen tarieven zijn de tarieven zoals die door de gemeenteraad zijn vastgesteld. We zijn dus niet uitgegaan van de begrotingen. De gegevens zijn door COELO verzameld. In eerste instantie is daarbij gebruik gemaakt van een elektronisch vragenformulier, waarin diverse controles zijn ingebouwd. Van sommige gemeenten is aanvullende informatie per e-mail of telefoon verkregen.

De getallen in de tabellen staan tegen een gekleurde achtergrond. Per kolom is ongeveer een derde blauw, een derde grijs en een derde rood. Hierdoor is in één oogopslag te zien welke waarden relatief laag (blauw) of hoog (rood) zijn. Bij de keuze van de gehanteerde kleuren is zo veel mogelijk rekening gehouden met de visuele beperking van kleurenblinden.¹

1.3. Opzet

Hoofdstuk 2 van dit rapport vat de belangrijkste ontwikkelingen samen. Hoofdstuk 3 bespreekt in detail de tarieven van, achtereenvolgens, de ozb, de reinigingsheffingen en de rioolheffing. Hoofdstuk 4 geeft een overzicht van de gemeentelijke woonlasten. Het rapport wordt afgesloten met een verantwoording van de gehanteerde methode.

¹ Hierbij is gebruik gemaakt van J. Walraven, *Kleurenblind. Zien en toch niet zien*, Blind Color, Arnhem, 2000.

2. Samenvatting van de belangrijkste ontwikkelingen in 2014

2.1. Tarieven

Tabel 1 geeft een overzicht van de ontwikkeling van de belangrijkste gemeentelijke belastingen, en van de woonlasten, voor meerpersoonshuishoudens.

Tabel 1 Overzicht 2014

	Tarief in euro's			Verandering (%)		
	Laagste	Gemiddelde	Hoogste	Kleinste stijging	Mutatie van gemiddelde	Grootste stijging
Ozb woningen ^a	126	226	405	-5,1%	2,0%	19,0%
Reinigingsheffing	157	281	373	-10,8%	-0,8%	9,6%
Rioolheffing	70	157	280	-9,6%	0,7%	8,1%
Woonlasten ^b	532	664	805	-5,0%	0,5%	5,2%

Meerspersoonshuishoudens. Gemiddelden zijn gewogen naar inwonertal.

a Gemiddelde aanslag bij gemiddelde woz-waarde.

b Ozb, rioolheffing en reinigingsheffing.

In 2014 is de peildatum van de woz-waarden verschoven van 1 januari 2012 naar 1 januari 2013. Daardoor is de waarde van de gemiddelde woning in de grote gemeenten gedaald met 5,4 procent. De gemeenten hebben hun ozb-tarieven aan deze ontwikkeling aangepast. De gemiddelde ozb-aanslag voor woningen stijgt in de grote gemeenten met 2,0 procent. Gecorrigeerd voor de inflatie, die in 2014 naar verwachting 1,5 procent zal bedragen, is dus sprake van een ozb-stijging van 0,5 procent.

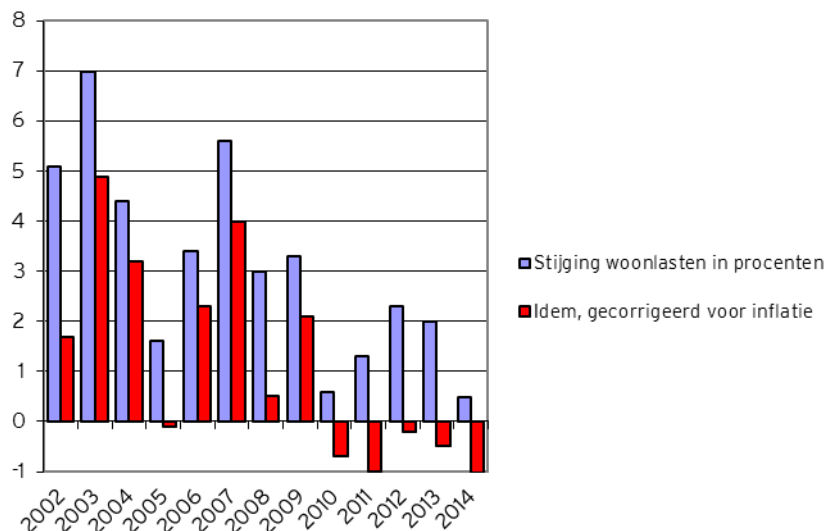
Het gemiddelde tarief van de rioolheffing (gebruiker en eigenaar samen) neemt met 0,7 procent toe en dat van de reinigingsheffing (reinigingsrecht of afvalstoffenheffing) daalt met 0,8 procent.

2.2. Woonlasten

Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we hier de ozb voor de eigenaar van een woning met een voor de betreffende gemeente geldende gemiddelde waarde, plus de rioolheffing en de reinigingsheffing. Waar het tarief van die laatste heffingen geen vastrecht is zijn we uitgegaan van een driepersoonshuishouden met een gemiddeld waterverbruik en een gemiddelde afvalproductie.

De gemiddelde woonlasten lopen dit jaar met 0,5 procent op tot 664 euro, slechts 3 euro meer dan vorig jaar. Dit is de kleinste procentuele stijging sinds 2002, het eerste jaar waarin COELO een dergelijk overzicht maakte. Gecorrigeerd voor inflatie is sprake van een daling met 1,0 procent. Dat is al de vijfde keer op rij dat de woonlasten in de grote gemeenten in reële termen dalen (figuur 1).²

Figuur 1 Woonlastenstijging grote gemeenten sinds 2002 (in procenten)

De woonlastenstijging komt in de eerste plaats doordat de gemiddelde ozb-aanslag stijgt met 2,0 procent (4 euro). De rioolheffing stijgt met 0,7 procent (1 euro). De reinigingsheffing daalt en wel met 0,8 procent (2 euro).

De woonlasten zijn in absolute termen het laagst in Tilburg (532 euro) en het hoogst in Zaanstad (805 euro). Vijftien gemeenten verlagen de woonlasten, Maastricht het meest (5,0 procent). De woonlasten stijgen het meest in Amersfoort (5,2 procent).

Van het geheel van de bijkomende woonlasten (dus naast huur of financiering eigen woning) nemen de gemeentelijke lasten slechts een beperkt deel voor hun rekening (17 procent in 2013).³ Energie en water is veruit de grootste post.

² De samenstelling van de groep grote gemeenten is gedurende de jaren die in de figuur zijn vertegenwoordigd wel enigszins gewijzigd.

³ Zie *Atlas van de lokale lasten 2013*, COELO, Groningen, 2013.

3. Tarieven

3.1. Onroerendezaakbelastingen

Voor eigenaren van woningen bedragen de ozb-tarieven van de grote gemeenten in 2014 gemiddeld 0,11781 procent van de economische waarde (tabel 2). Amsterdam heeft het laagste tarief (0,06309 procent), Nijmegen het hoogste (0,21150 procent).

De gemiddelde aanslag voor eigenaren van woningen stijgt, gecorrigeerd voor de waardeontwikkeling van woningen, met 2,0 procent. Gemiddeld betaalt een huiseigenaar 226 euro. Zwolle verlaagt de ozb het meest (met 5,1 procent; tabel 2). De grootste verhoging vinden we in Assen (19,0 procent).

Voor niet-woningen bedraagt het tarief voor zakelijk gerechtigden in de grote gemeenten gemiddeld 0,26942 procent en dat voor gebruikers 0,21058 procent (tabel 2). Breda heeft het laagste tarief voor zakelijk gerechtigden (0,17130 procent). Lelystad heeft het hoogste tarief voor zakelijk gerechtigden (0,47520 procent) en daarnaast het laagste tarief voor gebruikers (0,11820 procent). In de kadernota 2012 van deze gemeente is besloten om het tarief voor gebruikers in een periode van 5 jaar (2012 t/m 2016) af te bouwen onder gelijktijdige verhoging van het tarief voor zakelijk gerechtigden voor niet-woningen. Het hoogste tarief voor gebruikers wordt geheven in Leiden (0,38358 procent).

In 2008 is de maximering van de ozb-tarieven afgeschaft. Gemeenten mogen zelf hun tarieven bepalen. Afsproken is echter dat de macro-opbrengst van de ozb (dus de opbrengst in alle gemeenten samen) niet meer mag stijgen dan de som van de reële trendmatige groei van het bbp en de prijsontwikkeling van de nationale bestedingen (de zogenoemde macronorm). Voor 2014 levert dit een maximaal stijgingspercentage op van 3,5.⁴ De macronorm is niet in wetgeving vastgelegd. In een bestuursakkoord met de VNG is afgesproken dat bij overschrijding van de macronorm het volume van het gemeentefonds kan worden verlaagd. Dat is nog nooit gebeurd. Op dit moment wordt de macronorm geëvalueerd.

In 2012 en 2013 is een overschrijding geconstateerd van totaal 37,8 miljoen euro. Dit bedrag wordt in mindering gebracht op de ruimte voor 2014 (die zoals gezegd 3,5 procent bedraagt). Het gevolg is dat de ozb-opbrengst in 2014 met ten hoogste 2,45 procent mag toenemen.

De totale stijging van de ozb opbrengst in de grote gemeenten bedraagt 2,6 procent en ligt daarmee iets boven de macronorm. Die norm geldt echter voor alle gemeenten samen, inclusief de kleinere gemeenten.

⁴ Bron: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Meicirculaire Gemeentefonds 2013*, blz. 45-46.

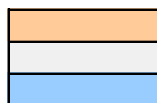
Tabel 2 Ozb

	Tarief eigenaar woning ¹	Tarief eigenaar niet-woning ¹	Tarief gebruiker niet-woning ¹	Gemiddelde aanslag woning	Mutatie
Alkmaar	0,10200	0,21500	0,16600	185,25	-1,0%
Almere	0,14370	0,26440	0,21250	262,94	2,5%
Amersfoort	0,12550	0,24150	0,19710	278,70	2,1%
Amsterdam	0,06309	0,19921	0,15926	143,85	0,7%
Apeldoorn	0,13460	0,30520	0,24610	282,90	2,8%
Arnhem	0,21010	0,30870	0,24990	366,03	3,6%
Assen	0,16820	0,31120	0,25000	273,36	19,0%
Breda	0,10600	0,17130	0,13680	233,61	0,8%
Delft	0,13759	0,26399	0,21141	246,23	3,8%
Deventer	0,13390	0,29780	0,24110	255,75	1,4%
Dordrecht	0,12800	0,23860	0,19130	203,56	3,2%
Ede	0,11850	0,18860	0,15070	279,92	4,3%
Eindhoven	0,09053	0,19070	0,15200	187,75	2,0%
Emmen	0,20270	0,27390	0,21560	322,69	3,7%
Enschede	0,16540	0,35120	0,28890	261,30	1,4%
Groningen	0,16310	0,40680	0,32730	258,02	4,9%
Haarlem	0,11527	0,25169	0,20120	263,86	5,0%
Haarlemmermeer	0,10685	0,29626	0,25003	264,33	-0,5%
Leeuwarden	0,15760	0,35230	0,28180	212,96	2,2%
Leiden	0,17527	0,38405	0,38358	364,36	0,5%
Lelystad	0,19020	0,47520	0,11820	311,77	2,6%
Maastricht	0,13100	0,23800	0,19300	232,98	-3,7%
Middelburg	0,10380	0,21080	0,16950	168,76	3,4%
Nijmegen	0,21150	0,43400	0,33640	404,59	1,9%
Rotterdam	0,12800	0,31860	0,25290	188,59	4,0%
's-Gravenhage	0,06690	0,21540	0,11930	125,81	0,0%
's-Hertogenbosch	0,10020	0,25860	0,20710	222,99	0,8%
Sittard-Geleen	0,17610	0,43570	0,33080	279,28	2,4%
Tilburg	0,10190	0,18720	0,15720	192,18	2,0%
Utrecht	0,10160	0,27320	0,22070	226,58	0,4%
Venlo	0,19380	0,28410	0,22790	342,84	4,9%
Westland	0,12020	0,19030	0,14180	292,95	3,5%
Zaanstad	0,14220	0,28500	0,22700	251,03	1,3%
Zoetermeer	0,18620	0,34460	0,26790	348,40	2,2%
Zwolle	0,12280	0,27790	0,22480	243,41	-5,1%
Laagste	0,06309	0,17130	0,11820	126	-5,1%
Gemiddelde	0,11781	0,26942	0,21058	226	
Hoogste	0,21150	0,47520	0,38358	405	19,0%

¹ Tarief als percentage van woz-waarde.

Legenda:

Relatief hoog
Rond de mediaan
Relatief laag

3.2. Reinigingsheffingen

Eénpersoonshuishoudens betalen in de grote gemeenten gemiddeld 231 euro aan reinigingsheffing (afvalstoffenheffing of reinigingsrecht). In Nijmegen is het éénpersoonstarief het laagst (97 euro) en in Rotterdam het hoogst (373 euro).

Meerpersoonshuishoudens betalen in de grote gemeenten gemiddeld 281 euro. Dat is 0,8 procent minder dan vorig jaar. Nijmegen heeft opnieuw het laagste tarief (157 euro) en Rotterdam het hoogste tarief (373 euro). Negentien gemeenten verlagen het tarief. Apeldoorn verlaagt het tarief het meest (10,8 procent). Dit komt door een eenmalige teruggave van overschotten van 2012 die over de huishoudens worden verdeeld. Rotterdam verhoogt het meerpersoonstarief het sterkst (9,6 procent).

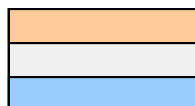
Tariefverlagingen houden vaak verband met het doorberekenen van lagere verwerkingskosten van huishoudelijk afval. Tariefstijgingen kunnen onder meer worden veroorzaakt door het verhogen van de kostendeckking of door meer kosten aan de reinigingsheffing toe te rekenen.

Tabel 3 Reinigingsheffing huishoudens

	Tarief éénpersoons- huishouden		Tarief meerpersoons- huishouden	
		Mutatie		Mutatie
Alkmaar	147,48	-3,4%	238,68	-2,0%
Almere	306,39	-1,3%	306,39	-1,3%
Amersfoort	193,80	11,9%	240,00	7,8%
Amsterdam	254,51	-2,6%	339,30	-1,2%
Apeldoorn	164,19	-13,3%	246,90	-10,8%
Arnhem	152,28	2,8%	205,56	2,8%
Assen	151,05	-12,6%	221,49	-8,9%
Breda	216,12	-17,3%	319,68	2,6%
Delft	206,35	2,0%	323,25	2,0%
Deventer	228,04	-1,5%	325,07	-0,9%
Dordrecht	255,72	3,2%	255,72	3,2%
Ede	196,32	1,7%	238,44	1,7%
Eindhoven	168,00	-11,1%	241,00	-8,4%
Emmen	242,44	-8,7%	276,40	-7,7%
Enschede	276,48	0,0%	310,44	0,0%
Groningen	238,32	-7,9%	336,00	-7,3%
Haarlem	200,00	-1,1%	332,00	-1,2%
Haarlemmermeer	255,00	0,0%	322,80	0,0%
Leeuwarden	162,14	-4,7%	243,21	-4,7%
Leiden	144,11	3,8%	270,43	3,8%
Lelystad	232,24	2,5%	274,48	2,5%
Maastricht	265,78	-1,9%	298,33	-9,4%
Middelburg	249,13	3,0%	274,42	3,0%
Nijmegen	96,97	1,3%	156,91	0,6%
Rotterdam	372,50	9,6%	372,50	9,6%
's-Gravenhage	233,88	-1,0%	287,64	-1,0%
's-Hertogenbosch	208,80	-2,1%	258,00	-3,4%
Sittard-Geleen	196,85	1,5%	273,99	0,5%
Tilburg	230,68	-4,7%	230,68	-4,7%
Utrecht	213,60	-10,0%	252,96	-10,0%
Venlo	132,53	-9,8%	220,88	-9,8%
Westland	176,52	-2,1%	222,84	-2,0%
Zaanstad	273,46	1,7%	273,46	1,7%
Zoetermeer	230,30	-1,1%	272,92	-0,7%
Zwolle	215,38	0,0%	269,23	0,0%
Laagste	97	-17,3%	157	-10,8%
Gemiddelde	231		281	
Hoogste	373	11,9%	373	9,6%

Legenda:

Relatief hoog
Rond de mediaan
Relatief laag

3.3. Rioolheffing

In de grote gemeenten betalen éénpersoonshuishoudens gemiddeld 155 euro en meerpersoonshuishoudens 157 euro aan rioolheffing (tabel 4). Dit is de som van het bedrag voor gebruikers en dat voor eigenaren van woningen. Voor éénpersoonshuishoudens bedraagt het laagste tarief 29 euro (Lelystad), voor meerpersoonshuishoudens bedraagt het laagste tarief 70 euro (eveneens Lelystad). Het hoogste tarief - zowel voor éénpersoonshuishoudens als voor meerpersoonshuishoudens - is 280 euro (Zaanstad).

Het gemiddelde tarief voor meerpersoonshuishoudens ligt 1 euro (0,7 procent) hoger dan vorig jaar. De stijging is daarmee lager dan de inflatie (1,5 procent). In eerdere jaren steeg de rioolheffing doorgaans aanzienlijk meer dan de inflatie.

De mutatie varieert van een daling met 9,6 procent (in Rotterdam) tot een verhoging met 8,1 procent (in Arnhem).

Tabel 4 Rioolheffing

	Tarief éénpersoons- huishouden	Mutatie	Tarief meerpersoons- huishouden	Mutatie
Alkmaar	114,90	1,5%	114,90	1,5%
Almere	127,78	4,0%	127,78	4,0%
Amersfoort	114,81	8,0%	114,81	8,0%
Amsterdam	149,41	-1,0%	149,41	-1,0%
Apeldoorn	139,14	1,2%	139,14	1,2%
Arnhem	166,38	8,1%	166,38	8,1%
Assen	180,44	-1,9%	180,44	-1,9%
Breda	179,52	5,6%	179,52	5,6%
Delft	183,05	4,2%	183,05	4,2%
Deventer	179,40	2,0%	179,40	2,0%
Dordrecht	164,25	3,9%	164,25	3,9%
Ede	166,49	0,0%	166,49	0,0%
Eindhoven	148,00	2,1%	148,00	2,1%
Emmen	177,66	2,5%	177,66	2,5%
Enschede	186,72	4,3%	186,72	4,3%
Groningen	136,80	-0,4%	136,80	-0,4%
Haarlem	155,00	6,2%	155,00	6,2%
Haarlemmermeer	119,76	0,0%	119,76	0,0%
Leeuwarden	156,17	2,2%	186,65	1,8%
Leiden	64,71	0,4%	120,46	0,4%
Lelystad	29,37	2,5%	70,37	2,5%
Maastricht	173,51	1,7%	173,51	1,7%
Middelburg	173,19	3,0%	173,19	3,0%
Nijmegen	132,57	-0,5%	132,57	-0,5%
Rotterdam	177,10	-9,6%	177,10	-9,6%
's-Gravenhage	132,30	1,5%	132,30	1,5%
's-Hertogenbosch	108,96	0,0%	108,96	0,0%
Sittard-Geleen	174,60	3,8%	174,60	3,8%
Tilburg	109,54	-4,4%	109,54	-4,4%
Utrecht	227,37	1,8%	227,37	1,8%
Venlo	168,51	-0,2%	168,51	-0,2%
Westland	192,26	1,1%	227,42	1,2%
Zaanstad	280,48	5,0%	280,48	5,0%
Zoetermeer	88,85	6,2%	88,85	6,2%
Zwolle	104,10	1,6%	104,10	1,6%
Laagste	29	-9,6%	70	-9,6%
Gemiddelde	155		157	
Hoogste	280	8,1%	280	8,1%

Legenda:

Relatief hoog	
Rond de mediaan	
Relatief laag	

4. Woonlasten

4.1. Definitie

Tellen we voor een huishouden (meerpersoonshuishouden in een eigen woning met gemiddelde waarde) ozb, reinigingsheffing en rioolheffing op, en verminderen we dit met een eventuele heffingskorting,⁵ dan ontstaat een indicator voor de woonlasten.

4.2. Omvang en ontwikkeling

Gemiddeld bedragen de woonlasten in de grote gemeenten 664 euro (tabel 5). Dat is 0,5 procent (3 euro) meer dan vorig jaar. Zoals figuur 2 laat zien zijn de woonlasten het laagst in Tilburg (532 euro) en het hoogst in Zaanstad (805 euro).

De woonlasten dalen het sterkst (met 5,0 procent, 37 euro) in Maastricht. Zie figuur 3. Dat komt met name door een daling van het tarief voor afvalzakken met 43 procent. Deze daling is mogelijk vanwege lagere verwerkingskosten.

De grootste verhoging vindt plaats in Amersfoort (5,2 procent, 31 euro). Daar stijgen zowel de rioolheffing als de reinigingsheffing meer dan gemiddeld. De reinigingsheffing was de afgelopen jaren laag door de teruggave van overschotten. Daarvan is dit jaar geen sprake. De rioolheffing is verhoogd door het toerekenen van een deel van de kosten van de straatreiniging aan deze heffing. Overigens zijn beide heffingen in Amersfoort nog steeds lager dan in de gemiddelde grote gemeente.

⁵ Geen van de onderzochte grote gemeenten hanteert een heffingskorting.

Tabel 5 Woonlasten meerpersoonshuishouders

In woning met gemiddelde waarde (euro)

	Ozb-Eigenaar	Reinigingsheffing ¹	Rioolheffing ¹	Woonlasten ²	Mutatie in procenten	Mutatie in euro's
Alkmaar	185,25	238,68	114,90	538,83	-1,0%	-5,18
Almere	262,94	306,39	127,78	697,11	1,0%	7,24
Amersfoort	278,70	240,00	114,81	633,52	5,2%	31,47
Amsterdam	143,85	339,30	149,41	632,56	-0,7%	-4,62
Apeldoorn	282,90	246,90	139,14	668,94	-3,0%	-20,50
Arnhem	366,03	205,56	166,38	737,96	4,3%	30,63
Assen	273,36	221,49	180,44	675,29	2,8%	18,46
Breda	233,61	319,68	179,52	732,81	2,7%	19,44
Delft	246,23	323,25	183,05	752,53	3,1%	22,66
Deventer	255,75	325,07	179,40	760,22	0,5%	4,14
Dordrecht	203,56	255,72	164,25	623,53	3,4%	20,66
Ede	279,92	238,44	166,49	684,85	2,3%	15,52
Eindhoven	187,75	241,00	148,00	576,75	-2,6%	-15,31
Emmen	322,69	276,40	177,66	776,75	-0,9%	-7,22
Enschede	261,30	310,44	186,72	758,46	1,5%	11,30
Groningen	258,02	336,00	136,80	730,82	-2,0%	-14,77
Haarlem	263,86	332,00	155,00	750,86	2,4%	17,65
Haarlemmermeer	264,33	322,80	119,76	706,89	-0,2%	-1,30
Leeuwarden	212,96	243,21	186,65	642,83	-0,6%	-3,94
Leiden	364,36	270,43	120,46	755,25	1,6%	12,25
Lelystad	311,77	274,48	70,37	656,62	2,6%	16,43
Maastricht	232,98	298,33	173,51	704,82	-5,0%	-36,80
Middelburg	168,76	274,42	173,19	616,37	3,1%	18,53
Nijmegen	404,59	156,91	132,57	694,07	1,2%	7,95
Rotterdam	188,59	372,50	177,10	738,19	3,0%	21,19
's-Gravenhage	125,81	287,64	132,30	545,75	-0,2%	-1,00
's-Hertogenbosch	222,99	258,00	108,96	589,95	-1,2%	-7,26
Sittard-Geleen	279,28	273,99	174,60	727,87	2,0%	14,23
Tilburg	192,18	230,68	109,54	532,40	-2,3%	-12,69
Utrecht	226,58	252,96	227,37	706,91	-3,2%	-23,02
Venlo	342,84	220,88	168,51	732,23	-1,1%	-8,50
Westland	292,95	222,84	227,42	743,21	1,1%	7,98
Zaanstad	251,03	273,46	280,48	804,97	2,7%	21,30
Zoetermeer	348,40	272,92	88,85	710,17	1,5%	10,79
Zwolle	243,41	269,23	104,10	616,74	-1,8%	-11,52
Laagste	126	157	70	532	-5,0%	-36,80
Hoogste	405	373	280	805	5,2%	31,47
Gemiddelde	226	281	157	664		
<i>Mutatie gemiddelde</i>	<i>2,0%</i>	<i>-0,8%</i>	<i>0,7%</i>	<i>0,5%</i>		
<i>Idem, in euro's</i>	<i>4,33</i>	<i>-2,32</i>	<i>1,13</i>	<i>3,15</i>		

¹ Meerpersoonshuishouders

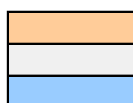
² Woonlasten zijn berekend als de som van ozb, rioolheffing en reinigingsheffing.

Legenda:

Relatief hoog

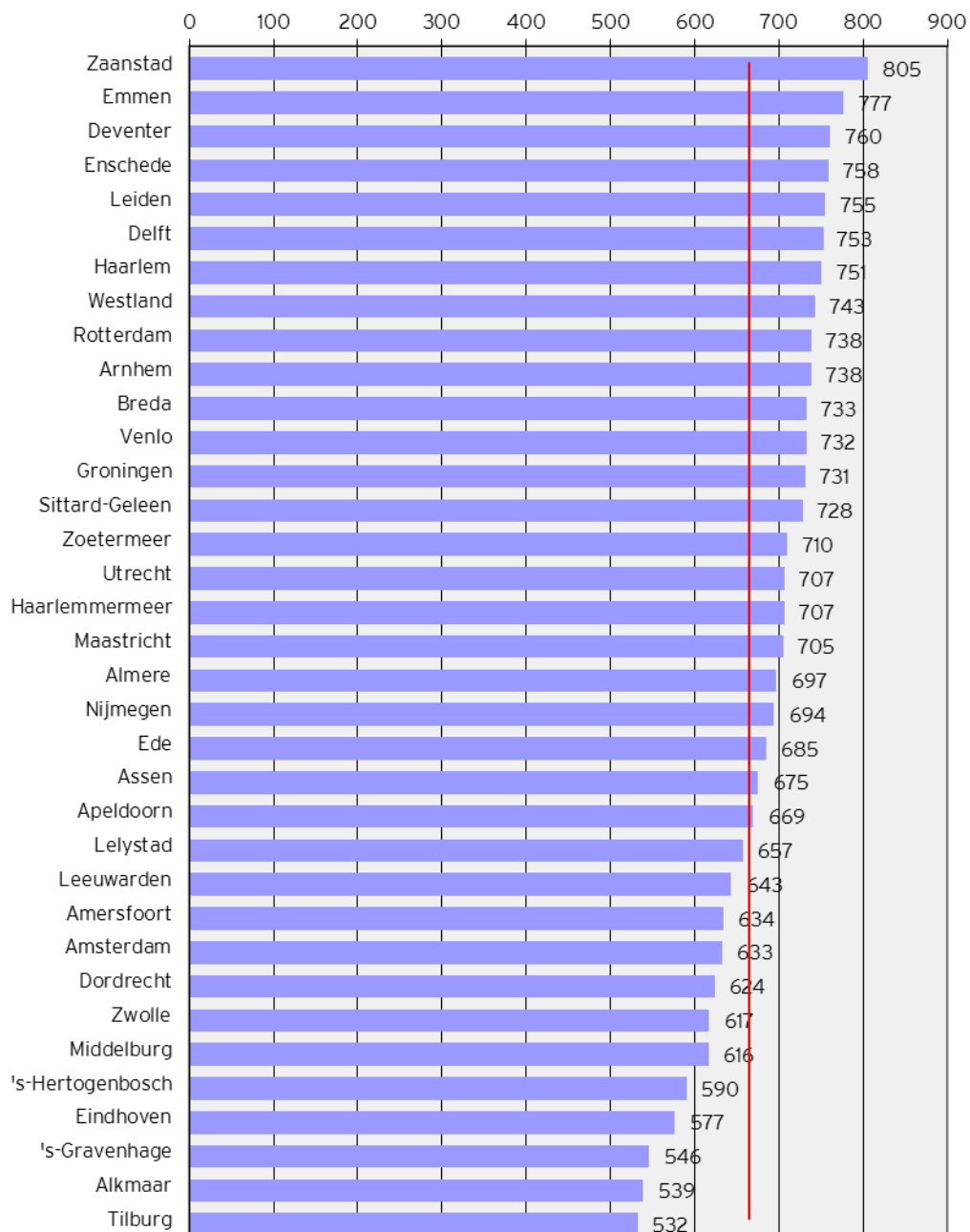
Rond de mediaan

Relatief laag

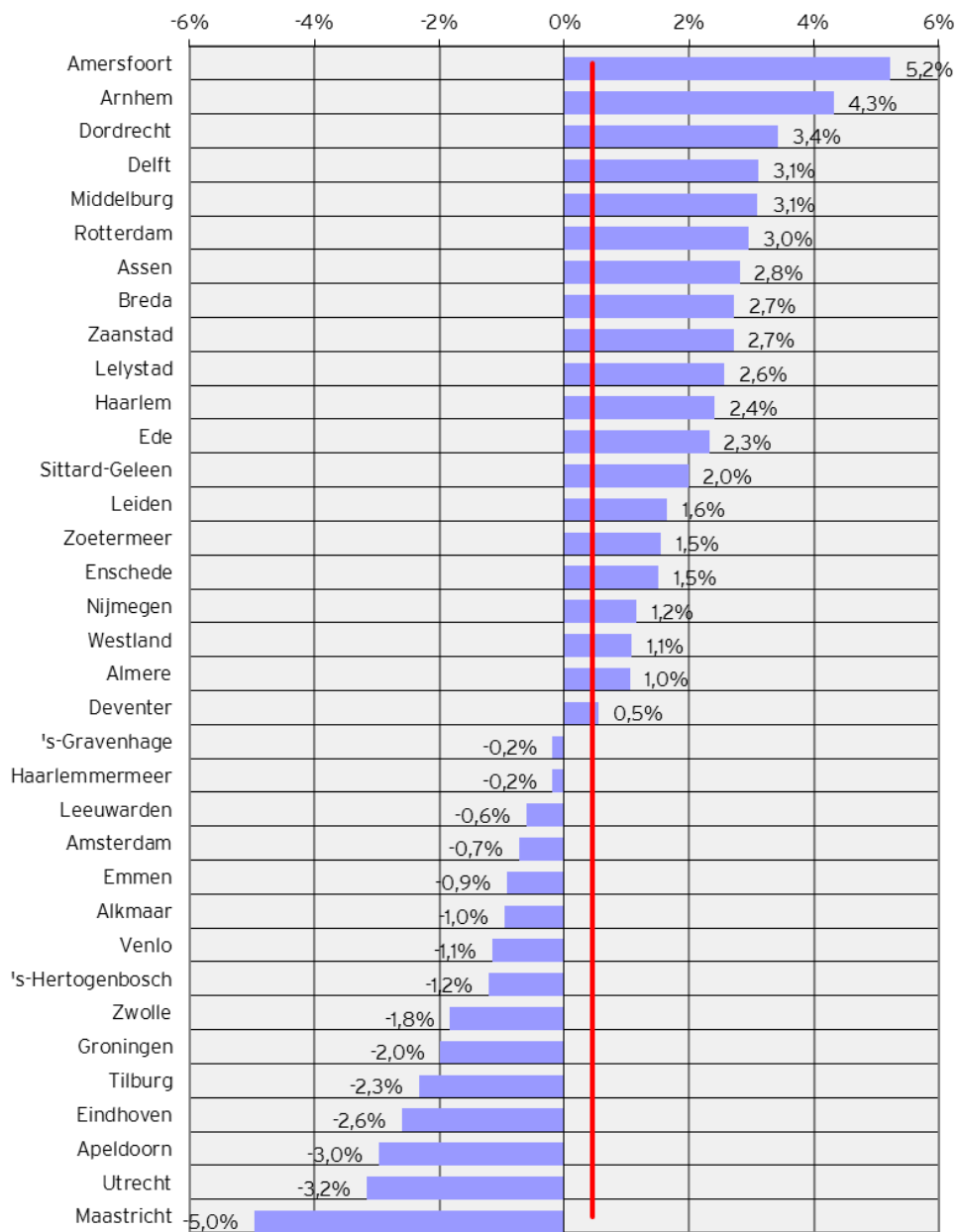
Figuur 2 Woonlasten in euro per meerpersoonshuishouden

In euro's. De rode lijn geeft het gewogen gemiddelde weer.

Figuur 3. Mutatie woonlasten 2013-2014

In procenten. De rode lijn geeft het gewogen gemiddelde weer.

Verantwoording

Bij de berekeningen die ten grondslag liggen aan de gegevens in dit overzicht moesten op verschillende plaatsen uitgangspunten worden gekozen. Deze worden hieronder kort toegelicht.

Voor het inflatiepercentage is uitgegaan van de volgende bron: CPB, Kortetermijnraming december 2013.

Gemiddelden

Amsterdam kent binnen haar grenzen verschillende tarieven voor de reinigingsheffing (afvalstoffenheffing of reinigingsrecht). In dit overzicht zijn voor deze gemeente gewogen gemiddelden gebruikt.

Waar in dit overzicht sprake is van gemiddelden over gemeenten gaat het om gewogen gemiddelden. In voorgaande versies van Kerngegevens belastingen grote gemeenten werd gewogen naar aantal inwoners. Vanaf 2014 worden alle tarieven, waar mogelijk, gewogen naar de relevante grondslag. De ozb-tarieven zijn dus gewogen naar woz-waarde, en reinigings- en rioolheffing naar aantal huishoudens. De gemiddelde woonlasten zijn bepaald door de gewogen gemiddelde ozb, reinigingsheffing en rioolheffing te sommeren.

Uitgangspunten waterverbruik en afvalaanbod

Daar waar tarieven gerelateerd zijn aan waterverbruik (rioolheffing) of afvalaanbod (reinigingsheffing) zijn veronderstellingen gemaakt om te komen tot jaarbedragen per huishouden. Hiervoor is zoveel mogelijk aangesloten bij landelijke gemiddelden. Het afvalaanbod wordt echter gecorrigeerd voor de invloed van diftar op het afvalaanbod. Huishoudens in gemeenten waar per kilo afval, vuilniszak of containerlediging wordt betaald (diftar) bieden over het algemeen minder afval aan dan huishoudens in andere plaatsen. Uit wetenschappelijk onderzoek zijn vuistregels af te leiden over het afvalaanbodverminderende effect van de verschillende diftarsystemen.

Diftar heeft bij de rioolheffing veel minder invloed dan bij de reinigingsheffing. Wij houden er daarom geen rekening mee. Waar van toepassing is voor een éénpersoonshuishouden uitgegaan van een waterverbruik van 45 kubieke meter. Bij een meerpersoonshuishouden gaan we uit van een omvang van drie personen en van een waterverbruik van 137 kubieke meter. Waar tot een verbruik van 250 kubieke meter hetzelfde tarief van toepassing is, spreken we van een vastrecht. Bij een tarief dat is gekoppeld aan de woz-waarde gaan we uit van de gemiddelde woningwaarde in de gemeente.

Onroerendezaakbelastingen

De ozb-aanslag per huishouden is berekend door uit te gaan van de gemiddelde woz-waarde in de betreffende gemeente. Die waarde wordt vermenigvuldigd met het relevante tarief.

De gemiddelde woz-waarde is berekend op basis van de gemiddelde waarde in het voorafgaande jaar (bron: CBS), verhoogd met het waardestijgingspercentage (bron: Waarderingskamer).

Aansluiting bij voorgaande editie

Het is mogelijk dat gegevens voor het jaar 2013 in dit overzicht niet precies overeenkomen met gegevens voor dat zelfde jaar in de vorige editie van dit overzicht. Dat komt doordat voor een aantal onderliggende gegevens (met name de gemiddelde woningwaarde) pas met enige vertraging definitieve cijfers beschikbaar komen. Voor elke editie worden steeds de meest actuele cijfers gebruikt die beschikbaar zijn.

Verkrijgbaar in de reeks COELO-rapporten

- 94-1 M.A. Allers, C.A. de Kam, *Advies over de kostentoedeling van waterschappen*, 1994.
- 95-1 M.A. Allers, C.G.M. Sterks, *Naar een geïntegreerd stelsel voor gesubsidieerde arbeid? Evaluatie van de voorstellen van de commissie Houben*, 1995.
- 95-2 M.A. Allers, *Inkomenseffecten van het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid*, 1995.
- 96-1 C.G.M. Sterks, M.A. Allers, *Herziening van de financiële verhouding en de lokale lastendruk*, 1996.
- 96-2 M.A. Allers, *Financiële gevolgen van de verruiming van het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente Groningen*, 1996.
- 96-3 M.A. Allers, *Profijt van de gemeentelijke overheid. De invloed van het gemeentebeleid op de koopkracht van de minima in Groningen*, 1996.
- 96-4 M.A. Allers, *De Armoedenota en het minimabeleid in de gemeente Delfzijl*, 1996.
- 96-5 C.A. de Kam, M.A. Allers, *Om de loongrens. Verkenning van gevolgen van grondslagversmalling bij de premieheffing voor de Ziekenfondswet*, 1996.
- 97-1 M.A. Allers, *Tariefdifferentiatie in de OZB en de fiscale concurrentiepositie van de gemeente Groningen*, 1997.
- 97-2 C.G.M. Sterks, *Alternatieven voor milieuleges*, 1997.
- 97-3 M.A. Allers, *Gemeentelijke woonlasten voor water- en walbewoners vergeleken*, 1997.
- 97-4 A.J.W.M. Verhagen, *Criteria aan de verdeelmaatstaven van specifieke uitkeringen*, 1997.
- 98-1 M.A. Allers, *De invloed van de burger op de gemeentelijke belastingdruk*, 1998.
- 99-1 M.A. Allers, *Gemeentelijk minimabeleid en armoedeval*, 1999.
- 99-2 M.A. Allers, *Armoedebeleid en armoedeval in Vlaardingen*, 1999.
- 00-1 A.J.W.M. Verhagen, *COELO-Overzicht specifieke uitkeringen 1999, 2000*.
- 00-2 M.A. Allers, *Armoedebeleid en armoedeval in Soest*, 2000.
- 00-3 K. Grit, *Dynamiek van de lokale overheid. Economisering in Tilburg*, 2000.
- 00-4 M.A. Allers en A. Veenkamp, *Een woonlastenfonds voor Groningen?*, 2000.
- 00-5 M.A. Allers, *Armoedebeleid en armoedeval in Alphen aan den Rijn*, 2000.
- 00-6 M.A. Allers, *Armoedeval in Amsterdam, 2000-2001*, 2000.
- 00-7 M.A. Allers, *Het decentrale belastinggebied, de kwaliteit van de lokale afweging en de politieke participatie*, 2000.
- 01-1 A.J.W.M. Verhagen, *Voorstel voor wijziging van de Financiële-verhoudingswet en enkele andere wetten*, 2001.
- 02-1 E. Gerritsen, M.A. Allers, *Weerstandsvermogen en vermogenspositie gemeente Apeldoorn*, 2002.
- 02-2 E. Gerritsen, *Begrotingsvergelijking gemeente Zaanstad*, 2002.
- 02-3 M.A. Allers, *Armoedebeleid en armoedeval in Heerlen*, 2002.
- 02-4 M.A. Allers, *Herverdeeleffecten van de voorgenomen afschaffing van de OZB op woningen*, 2002.
- 02-5 E. Gerritsen, *Stille reserves van gemeenten*, 2002.
- 03-1 M.A. Allers, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2003*, 2003.
- 03-2 M.A. Allers, *Koopkrachteffecten van afschaffing van de gebruikersheffing van de OZB op woningen*, 2003.

- 03-3 C. Hoeben, *Wie betaalt wat? kostentoedeling bij waterschappen*, 2003.
- 04-1 M.A. Allers, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2004*, 2004.
- 04-2 M.A. Allers, *Financiële gevolgen van maximering van de OZB-tarieven*, 2004.
- 04-3 E. Gerritsen en C.G.M. Sterks, *Kostenontwikkeling in de waterketen 1990-2010*, 2004.
- 04-4 M.A. Allers en C. Hoeben, *Achtergronden van tariefstijgingen van gemeentelijke belastingen*, 2004.
- 04-5 C. Hoeben en E. Gerritsen, *Gevolgen invoering waterketentarief voor de lastenontwikkeling van huishoudens*, 2004.
- 05-1 C. Hoeben en E. Gerritsen, *Gevolgen van ontwikkelingen in de waterketen voor de lastendruk van huishoudens*, 2005.
- 05-2 M.A. Allers, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2005*, 2005.
- 05-3 C. Hoeben, *Koopkrachtontwikkeling van ouderen, gehandicapten en chronisch zieken in Amsterdam*, 2005.
- 05-4 M.A. Allers, *Methoden voor het ontwikkelen van financiële verdeelmodellen*, 2005.
- 06-1 M.A. Allers, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2006*, 2006.
- 06-2 C. Hoeben, *Kostentoerekening en kostendekking van gemeentelijke heffingen in Noordenveld*, 2006.
- 06-3 E. Gerritsen, C. Hoeben en J.Th. van der Veer, *Audit WB21: Kosten- en lastenontwikkeling ten gevolge van de NBW-opgave wateroverlast*, 2006.
- 07-1 M.A. Allers, A.S. Zeilstra, C. Hoeben en J.Th. van der Veer, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2007*, 2007.
- 07-2 C. Hoeben en A.S. Zeilstra, *Kostprijsberekening en tariefbepaling gemeentelijke heffingen in De Marne*, 2007.
- 07-3 C. Hoeben en A.S. Zeilstra, *Kostprijsberekening en tariefbepaling gemeentelijke heffingen in Eemsum*, 2007.
- 07-4 C. Hoeben en A.S. Zeilstra, *Kostprijsberekening en tariefbepaling gemeentelijke heffingen in Winsum*, 2007.
- 07-5 M.A. Allers en B. Steiner, *Uitgavenbehoeften van Nederlandse gemeenten*, 2007.
- 08-1 M.A. Allers, L.A. Toolsema en A.S. Zeilstra, *De financiële positie van de gemeente Harlingen en de sturingsmogelijkheden van de raad*, 2008.
- 08-2 M.A. Allers, C. Hoeben, L.A. Toolsema en A.S. Zeilstra, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2008*, 2008.
- 09-1 M.A. Allers, C. Hoeben en A.S. Zeilstra, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2009*, 2009.
- 09-2 M.A. Allers en A.S. Zeilstra, *Bevolkingsdaling en gemeentelijke financiën*, 2009.
- 09-3 C. Hoeben, *Achtergrond tariefontwikkeling reinigingsheffingen 2009*, 2009.
- 09-4 A.S. Zeilstra, L.A. Toolsema en C. Hoeben, *Kosten en baten riolering en afvalinzameling en -verwerking in Capelle aan den IJssel*, 2009.
- 09-5 C. Hoeben, *Ontwikkeling van de lokale woonlasten voor eigenaren van woningen 1998 - 2009*, 2009.
- 10-1 M.A. Allers, L.A. Toolsema, C. Hoeben en J. Bolt, *Belastingoverzicht grote gemeenten 2010*, 2010.
- 10-2 M.A. Allers en J. Bolt, *Financiële gevolgen van de recessie voor de eigen inkomsten en uitgaven van gemeenten*, 2010.

- 10-3 C.Hoeben, *Ontwikkeling waterschapslasten in de periode 1998-2012*, 2010.
- 10-4 L.A. Toolsema, M.A. Allers, A.S. Zeilstra, *De toezichtlast van gemeenten op het gebied van de financiële functie*, 2010.
- 10-5 M.A. Allers, C.Hoeben, *Besparingsmogelijkheden in het waterbeheer*, 2010.
- 10-6 M.A. Allers, *Verevening conform het derde aspiratieniveau*, 2010.
- 10-7 M.A. Allers, C.Hoeben, *Bezuinigingen en crisisbeheersing: Financiële plannen van gemeenten, 2010-2012*, 2010
- 11-1 C. Hoeben, *Lastenontwikkeling als gevolg van de bijdrage door waterschappen aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma*, 2011
- 11-2 M.A. Allers, C. Hoeben, *Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2011*, 2011
- 12-1 M.A. Allers, C. Hoeben, *Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2012*, 2012.
- 12-2 M.A. Allers, J. Veenstra en C. Hoeben, *Toereikendheid huidige kasgeldlimiet en renterisiconorm*, 2012
- 12-3 C. Hoeben , M.A. Allers, *Contra-expertise lastenontwikkeling door Project Gebonden Aandeel waterschappen aan het Hoogwater Beschermingsprogramma*, 2012
- 12-4 C. Hoeben, J.B. Geertsema, J.Veenstra, M.A. Allers, *Vorbereiding monitor doelmatigheidswinst in het waterbeheer*, 2012
- 12-5 C. Hoeben, M.A. Allers, *Robuustheid prognoses autonome lastenontwikkelingen bij waterschappen en drinkwaterwaterbedrijven*, 2012
- 12-6 C. Hoeben, *Vervolgonderzoek robuustheid prognoses autonome kostenontwikkelingen bij drinkwaterwaterbedrijven en waterschappen*, 2012
- 13-1 M.A. Allers, C. Hoeben, *Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2013*, 2013
- 13-2 M.A. Allers, C. Hoeben, L. Janzen, J. Veenstra, B. Geertsema, E. Merkus, *Atlas van de lokale lasten. Algemene deel: Monitor van de ontwikkeling van de lokale lasten op macroniveau*, 2013
- 13-3 M.A. Allers, W. Vermeulen, *Kapitalisatie van de algemene uitkering uit het gemeentefonds in woningprijzen*, 2013
- 13-4 M.A. Allers, B. Steiner, C. Hoeben, J.B. Geertsema, *Gemeenten in perspectief*, 2013
- 13-5 J. Veenstra, H.M. Koolma, M.A. Allers, *De doelmatigheid van woningcorporaties in kaart gebracht*, 2013
- 14-1 L. Janzen, M.A. Allers, C.Hoeben, *Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2014*, 2014

Bovenstaande rapporten kunnen worden gedownload van Internet (www.coelo.nl), of besteld bij COELO, postbus 800, 9700 AV Groningen, telefoon 050 3637018.

Andere COELO-uitgaven:

Atlas van de lokale lasten. Verschijnt jaarlijks sinds 1997.

Atlas rijksuitkeringen aan gemeenten 2011

Atlas rijksuitkeringen aan gemeenten 2013

Meer informatie over COELO en COELO-publicaties is beschikbaar via www.coelo.nl